

บทที่ 10 การประเมินผล (Assessment)

ความหมาย

การประเมินผล หมายถึง การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบเพื่อจัดบริการทางการศึกษาพิเศษ และเพื่อจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan) ให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (McLoughlin & Lewis, 1994) ทั้งนี้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย เช่น นักกายภาพบำบัด นักแก้ไขการพูด เป็นต้น การประเมินผลมักครอบคลุมทักษะทางการเรียนภาษา และทักษะทางสังคม เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน

วัตถุประสงค์ในการประเมินผล

การประเมินผลมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อชี้บ่งว่า เด็กคนใดควรได้รับการบริการจากการศึกษาพิเศษ
2. เพื่อใช้เขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education plan) โดยอาศัยข้อมูลที่รวบรวมได้จากการประเมินผล (Kirk, Gallagher & Anastasiow, 1993, 14)

ระดับของการประเมินผล

เวนน์ (Venn, 1994, 17) ได้เสนอระดับการประเมินผลไว้ 4 ระดับดังตารางที่

12

ตารางที่ 12 ระดับและเป้าหมายของการประเมินผลในการจัดการศึกษาพิเศษ

ระดับของการประเมินผล	เป้าหมาย	คำถามสำหรับการประเมินผล
1. การคัดแยกเด็ก	การบ่งชี้ความสามารถโดยทั่วไปของเด็ก	๑ ปัญหาที่เกิดขึ้นควรได้รับความสนใจต่อไปไหม?
2. การแยกประเภทและการจัดวางตัวบุคคล	เพื่อตัดสินว่าใครมีคุณสมบัติ/คุณลักษณะที่จะได้รับการศึกษาพิเศษ	๑ นักเรียนมีความบกพร่องด้านใด? ๑ นักเรียนต้องการความช่วยเหลืออะไรบ้าง?
3. การจัดโปรแกรมทางการศึกษาให้กับเด็ก	เพื่อรับข่าวสารข้อมูลต่างๆ ในการจัดทำโปรแกรมสำหรับเด็กรายบุคคล	๑ วัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนคืออะไร? ๑ อะไรคือลำดับความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน?
4. วัด/ตรวจสอบความก้าวหน้าของเด็ก	เพื่อประเมินความก้าวหน้าของเด็กและควบคุมให้โปรแกรมมีประสิทธิภาพ	๑ นักเรียนมีความก้าวหน้าบ้างหรือไม่? ๑ บริการที่นักเรียนได้รับเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนหรือไม่?

ระดับของการประเมินผลแบ่งเป็น 4 ระดับคือ

1. การคัดแยกเด็ก การคัดแยกเด็กหรือการคัดเลือก (Screening) เป็นขั้นตอนแรกในการประเมินผล เป้าหมายในการคัดแยกเด็กเพื่อตัดสินเกี่ยวกับระดับความสามารถโดยทั่วไป หรือพฤติกรรมของเด็ก การคัดแยกเด็กเป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครองและตัวเด็กซึ่งอาจมีข้อบกพร่องทางการเรียนหรือปัญหาทางพฤติกรรม

วัตถุประสงค์ในการคัดแยกเด็กเพื่อที่จะได้ภาพลักษณะกว้างๆ เกี่ยวกับตัวเด็ก เพื่อบ่งชี้ว่าเด็กคนใดต้องการการคัดแยกอย่างละเอียดในขั้นต่อไป แต่มิได้วิเคราะห์ถึงรายละเอียด จุดเด่นหรือจุดบกพร่องของเด็ก การแยกเด็กเพื่อตอบคำถามว่า “ปัญหาที่เกิดขึ้นต้องการการดูแลเป็นพิเศษหรือไม่?”

การคัดแยกเด็กอาจรวมถึงวิธีการต่าง ๆ ต่อไปนี้

- ๕ การแยกโดยใช้แบบทดสอบแบบอิงกลุ่ม
- ๕ การคัดแยกโดยใช้แบบสำรวจรายการ, scale, inventories
- ๕ การสังเกตพฤติกรรม
- ๕ การสังเกตภาษาและคำพูด
- ๕ ผลจากการทดสอบทางสายตา
- ๕ ผลจากการทดสอบทางการได้ยิน
- ๕ รายงานแพทย์
- ๕ บันทึกความก้าวหน้า
- ๕ ประวัติการศึกษา
- ๕ บันทึกจากสัญญาและการประชุมผู้ปกครอง

เครื่องมือในการคัดแยกเด็ก

เครื่องมือในการคัดแยกเด็กอาจรวมถึง แบบทดสอบอย่างง่ายที่ฝ่ายบริหารสร้างขึ้น รวมถึงมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) แบบสำรวจรายการ (checklist) หรือเทคนิคการสังเกตพฤติกรรม การคัดแยกเด็กซึ่งอาจทำเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้ ผู้ประเมินใช้ช่วงเวลาสั้น ๆ ประมาณ 15-20 นาทีในการให้คะแนนแบบทดสอบ ตรวจสอบมาตราส่วนประมาณค่า แบบสำรวจรายการ หรือแบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก เป็นต้น

ข้อจำกัดของเครื่องมือในการคัดแยกเด็ก

แบบทดสอบที่ใช้คัดแยกเด็กเพื่อที่จะได้ภาพลักษณ์อย่างกว้าง ๆ ของเด็กเท่านั้น โดยที่ไม่ได้ระบุจุดเด่นหรือจุดด้อยของเด็ก จึงต้องอาศัยการคัดแยกอย่างละเอียดในขั้นต่อไป

2. การแยกประเภทและจัดวางตัวบุคคล (Classifying and Placing Students)

การแยกและจัดประเภทเด็กเป็นขั้นตอนต่อจากการคัดแยกเด็กเพื่อระบุปัญหาของเด็ก และจัดบริการทางการศึกษาพิเศษให้กับเด็ก ทั้งนี้อาจแยกประเภทเด็กเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เด็กที่มีความบกพร่องทางอารมณ์และพฤติกรรม หรือเด็กปัญญาอ่อน เป็นต้น ในขั้นนี้ ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบ รวมถึงการที่จะอนุญาตให้มีการทดสอบเด็ก การร่วมประชุม การยินยอม (consent) ในการตัดสินใจว่าจัดให้เด็กเป็นเด็กพิเศษประเภทใด เป็นต้น ในขั้นการแยกประเภทเด็กนี้ จะมีการทำงาน

ร่วมกันของบุคคลในวงการต่างอาชีพกัน เช่น นักกายภาพบำบัด นักจิตวิทยา นักแก้ไขความผิดปกติทางการได้ยิน (audiologist) เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการแยกประเภทและจัดวางตัวบุคคล

แบบทดสอบซึ่งเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ใช้ในการแยกประเภทเด็กนี้จะต่างจากขั้นคัดแยกเด็ก (screening) ในขั้นแรกที่ทดสอบในช่วงสั้นๆ แต่แบบทดสอบในขั้นนี้เป็นแบบทดสอบแบบเป็นทางการ (formal) จะใช้เวลานานกว่า มีรายละเอียดลึกซึ้งมากกว่าเครื่องมือที่ใช้อาจรวมถึงเครื่องมือในการวัดสติปัญญา ความสำเร็จทางการเรียน ทักษะทางพฤติกรรม และการรับรู้ต่างๆ เป็นต้น

ข้อจำกัดของการแยกประเภทและจัดวางตัวบุคคล

มีข้อจำกัดบางประการซึ่งผู้ใช้เครื่องมือควรใช้ด้วยความระมัดระวัง เนื่องจากมีคะแนนเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญในการแยกและจัดประเภทเด็ก ถึงแม้ว่าคะแนนนั้นจะเชื่อถือได้แต่บางครั้งคะแนนไม่สามารถทำนายพฤติกรรมหรือความสามารถได้ถูกต้องแม่นยำเสมอไป ตัวอย่างเช่น เด็กอาจได้คะแนนจากแบบทดสอบสูงในสถานการณ์ที่จัดขึ้นขณะทดสอบแต่มีปัญหาทางด้านพฤติกรรมในสถานการณ์อื่นหรือในห้องเรียน เป็นต้น

3. การจัดโปรแกรมทางการศึกษาให้กับเด็ก (Educational Programming with Students)

การประเมินผลในขั้นการจัดโปรแกรมการศึกษาให้กับเด็ก เป็นขั้นที่รวบรวมข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการเขียนวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน ประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรและสื่อการสอน การจัดโปรแกรมทางการศึกษาเกี่ยวข้องกับการประเมินผลในชั้นเรียนโดยประเมินจากการปฏิบัติงานของเด็กว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ ขั้นตอนในการจัดโปรแกรมทางการศึกษานี้ นับเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดขั้นตอนหนึ่งในการประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการจัดโปรแกรมทางการศึกษาให้กับเด็ก

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นนี้ ได้แก่ แบบสำรวจรายการ (checklist) การปฏิบัติงานของเด็ก แบบทดสอบความสามารถ แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น การสังเกต และการตัดสินใจของครูหลังจากที่มีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก ซึ่งนับเป็นข้อมูลที่สำคัญ

ข้อจำกัดของการจัดโปรแกรมการศึกษาให้กับเด็ก

อย่างไรก็ตามเครื่องมือต่างๆ เหล่านี้มีข้อจำกัดเนื่องจากการประเมินผลส่วนใหญ่ขึ้นกับความรู้สึก ความคิดเห็นของครูเป็นหลัก ซึ่งครูอาจมีอคติต่อเด็ก จึงควรระวังในเรื่องเหล่านี้ด้วย

4. วัดและตรวจสอบความก้าวหน้าเด็ก (Measuring student progress)

การตรวจสอบความก้าวหน้าเด็กนับเป็นการประเมินผลของความก้าวหน้าเด็ก จากบทเรียนรายวัน ตรวจสอบความก้าวหน้า หรือพัฒนาการโดยรวม และเพื่อตรวจสอบ บริการทางการศึกษาพิเศษว่าสนองความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน ด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความก้าวหน้าเด็ก

เครื่องมือที่ใช้ประเมินความก้าวหน้า โดยประเมินจากบทเรียนรายวันที่เด็ก ปฏิบัติ นับเป็นการประเมินอย่างไม่เป็นทางการ รวมถึง

- แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น
- แบบทดสอบจากแบบฝึกหัดต่างๆ
- ผลจากการวิเคราะห์งานหรือวิเคราะห์ข้อผิดพลาด
- การสังเกตของครูและความประทับใจของครู
- ข้อมูลทางด้านการควบคุมพฤติกรรม

ครูจะใช้เทคนิคที่หลากหลายในการตรวจสอบความก้าวหน้าของเด็ก โดยอาจ บันทึกความก้าวหน้าในสมุดพก เขียนเป็นกราฟเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรมต่างๆ หรือ เขียนเป็นบันทึกจากการสังเกตหรือความประทับใจที่ครูได้รับ

ข้อจำกัดในการประเมินความก้าวหน้าเด็ก

ข้อจำกัดในการประเมินความก้าวหน้าเด็กคือสิ้นเปลืองเวลามาก

ขั้นตอนการประเมิน

แมคลาฟลินและลูวิส (McCloughlin & Lewis, 1994, 29) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการ ประเมินผลไว้ 9 ขั้นตอน รวมทั้งกระบวนการต่างๆ และผลที่ได้ดังตาราง

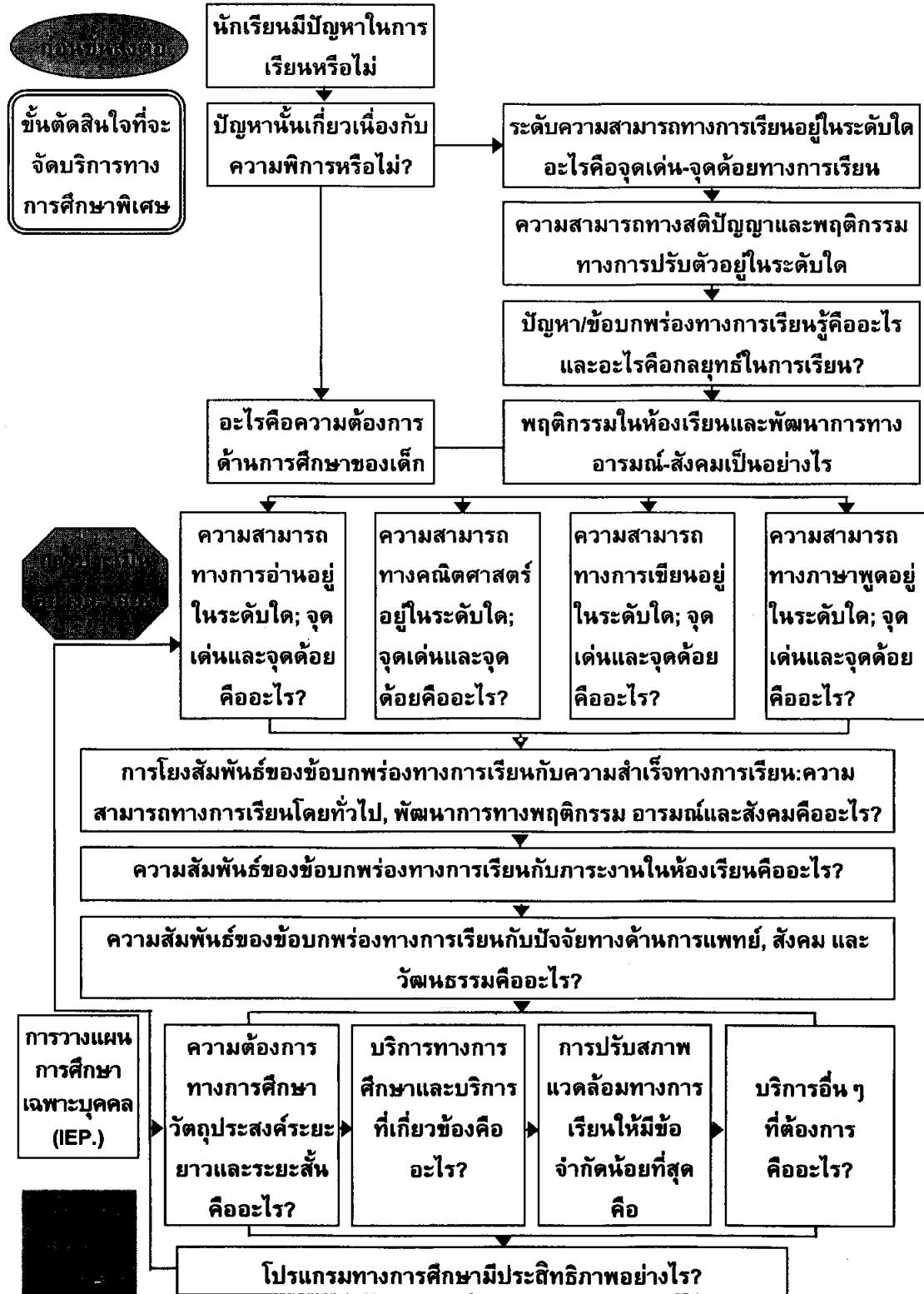
ตารางที่ 13 แสดงขั้นตอนการประเมินผล

ขั้นตอน	กระบวนการ	ผลที่ได้
1. คัดแยกเด็กและกลยุทธก่อนการส่งต่อ	<ul style="list-style-type: none"> □ คณะทำงานและผู้เกี่ยวข้อง สังเกตเด็ก ตรวจสอบแบบทดสอบที่เด็กทำและให้คะแนน และปรับการเรียนการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> □ นักเรียนได้รับการชี้แจงว่าเป็นเด็กที่มีความบกพร่องเกี่ยวกับการเรียนการสอนหรือความบกพร่องทางพัฒนาการ
2. ขั้นส่งต่อ	<ul style="list-style-type: none"> □ หลังจากคณะทำงานได้พยายามแก้ไขปัญหาก็ยังจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลเพิ่มเติมและมีการตั้งคำถามว่าเด็กสมควรจะได้รับบริการทางด้านการศึกษาพิเศษหรือไม่ 	<ul style="list-style-type: none"> □ การประเมินเด็กเพื่อจัดการศึกษาพิเศษให้กับเด็กและผู้ปกครองรับทราบ
3. วางแผนการประเมินผลรายบุคคล (Individualized Assessment Plan)	<ul style="list-style-type: none"> □ การตั้งคำถามเพื่อเป็นแนวทางในการประเมิน คณะทำงานสร้างแผนประเมินผลขึ้นมา 	<ul style="list-style-type: none"> □ การใช้คำถามเป็นแนวในการประเมิน มีเรื่องของขั้นตอน บุคลากร และช่วงเวลาที่เกี่ยวข้อง
4. ผู้ปกครองอนุญาตให้ประเมินผลเด็ก	<ul style="list-style-type: none"> □ มีการบอกกล่าวผู้ปกครองเกี่ยวกับความจำเป็นที่ต้องมีการประเมินธรรมชาติของแบบทดสอบและสิทธิของผู้ปกครองที่พึงมี 	<ul style="list-style-type: none"> □ ผู้ปกครองยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับการประเมินผล
5. การดำเนินการจัดการสอบ (Administration) การให้คะแนนและการตีความ	<ul style="list-style-type: none"> □ ในช่วงเวลาที่เหมาะสม คณะทำงานทดสอบเด็ก สังเกตเด็ก และสัมภาษณ์เด็ก ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> □ คณะผู้ทำการประเมินผลใช้เครื่องมือแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการในการประเมินเด็ก

ตารางที่ 13 แสดงขั้นตอนการประเมินผล (ต่อ)

ขั้นตอน	กระบวนการ	ผลที่ได้
6. รายงานผล	<ul style="list-style-type: none"> □ รวบรวมผลที่ได้จากการประเมินเด็กนำมาอภิปรายและจัดเข้าเป็นแฟ้มในลักษณะของจุดเด่นและจุดที่ควรแก้ไขปรับปรุงและอธิบายให้ผู้ปกครองทราบ 	<ul style="list-style-type: none"> □ ดีความข้อมูลจากการประเมินผลและมีการอภิปรายระหว่างผู้ปกครองกับและคณะทำงาน
7. ตัดสินใจที่จะจัดการศึกษาพิเศษ	<ul style="list-style-type: none"> □ ข้อมูลจากแบบทดสอบและข้อมูลอื่น ๆ ใช้เป็นแนวทางในการจัดบริการทางการศึกษาพิเศษให้กับเด็ก 	<ul style="list-style-type: none"> □ คณะทำงานตรวจสอบความต้องการเด็กและข้อมูลในการประเมินผล
8. วางแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan) (IEP.)	<ul style="list-style-type: none"> □ คณะทำงานจัดลำดับความต้องการของเด็กและสร้างแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล 	<ul style="list-style-type: none"> □ คณะทำงานตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการจัดโปรแกรมให้กับเด็ก รวมถึงช่วงเวลาที่เด็กจะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด (The Least Restrict Environment) และช่วงเวลาของการประเมินโครงการ
9. การยินยอมของผู้ปกครองเกี่ยวกับ IEP.	<ul style="list-style-type: none"> □ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสร้าง IEP. โดยการร่วมกำหนดเป้าหมายและวิถีทางที่จะให้ประสบความสำเร็จตลอดจนการประเมินผล 	<ul style="list-style-type: none"> □ การที่ผู้ปกครองเห็นชอบกับเนื้อหาสาระทั้งหมดของ IEP. รวมทั้งการจัดการศึกษาพิเศษให้กับเด็ก

ตารางที่ 14 รูปแบบคำถามที่ใช้เป็นแนวทางในการประเมินผล

ประเภทของการประเมิน

การประเมินแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. กลยุทธ์การประเมินอย่างเป็นทางการ (Formal Strategies)
2. กลยุทธ์การประเมินอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Strategies)

1. กลยุทธ์การประเมินอย่างเป็นทางการ (Formal Strategies)

การประเมินอย่างเป็นทางการมีขั้นตอนที่เฉพาะเจาะจงหลายขั้นตอน รวมถึงการดำเนินการจัดสอบ (administration) การให้คะแนน การแปลผลคะแนน ตลอดจนการใช้แบบทดสอบแบบอิงกลุ่ม (norm-referenced test) ซึ่งเป็นการประเมินผลโดยนำคะแนนเด็กแต่ละคนไปเปรียบเทียบกับกลุ่มโดยตรวจสอบว่าคะแนนอยู่ตรงใดของกลุ่ม นับเป็นการเปรียบเทียบความสามารถเด็กกับกลุ่ม

2. กลยุทธ์การประเมินอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Strategies)

การประเมินอย่างไม่เป็นทางการ เช่น

- การสังเกต (Observation)
- การประเมินโดยอาศัยหลักสูตรเป็นแกน (Curriculum-based assessment)
- การวิเคราะห์ตัวอย่างผลงาน (Work sample analysis)
- การวิเคราะห์งาน (Task analysis)
- แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)
- แบบทดสอบอย่างง่ายที่ครูสร้างขึ้น
- แบบสำรวจรายการ (Checklist) และมาตราส่วนประมาณ (rating scale)
- การสัมภาษณ์ (interview)
- การใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นต้น

ตัวอย่างการทดสอบอย่างเป็นทางการ

1) แบบทดสอบ The Learning Accomplishment Profile-Standardized Assessment (LAP-D Standardized Assessment) เป็นแบบทดสอบที่เป็นที่นิยมมากในการประเมินผลพัฒนาการเด็กที่มีความบกพร่องในระดับก่อนประถมศึกษาระหว่างอายุ 6 เดือน - 6 ปี

แบบทดสอบ The LAP-D Standardized Assessment ครอบคลุมจุดเด่น-จุดควรปรับปรุงของเด็กรวม 8 ด้าน คือ

- (1) กล้ามเนื้อใหญ่ - การเคลื่อนไหวร่างกาย
- (2) กล้ามเนื้อใหญ่ - การเคลื่อนไหววัตถุ
- (3) กล้ามเนื้อย่อย - การหยิบจับสิ่งของ
- (4) กล้ามเนื้อย่อย - การเขียน
- (5) สติปัญญา - การจับคู่
- (6) สติปัญญา - การนับ
- (7) ภาษา - การบอกชื่อ
- (8) ภาษา - ความเข้าใจ

ตารางที่ 15 แบบทดสอบ LAP-D Standardized Assessment ความสามารถของกล้ามเนื้อย่อย-ทางการเขียน (Fine Motor-Writing) (Nehring, Nehring, Bruni & Randolph, 1992)

อายุ (เดือน)	ข้อที่	ลักษณะ	Pretest	Posttest	หมายเหตุ
12	FW.1	ทำเครื่องหมายหรือจุดได้หลังจากการสาธิตให้ดู			
15	FW.2	เขียนแบบการขีดเขียน			
18	FW.3	เขียนแบบการลากเส้น (stroke) ทิศทางใดก็ได้			
24	FW.4	เขียนแบบเส้นแนวตั้ง			
24	FW.5	เขียนแบบเส้นตรงแนวนอน			
30	FW.6	เขียนแบบวงกลม ○			
30	FW.7	จับดินสอ			
30	FW.8	เขียนแบบเส้นกากบาท ✕			
36	FW.9	เขียนแบบตัวอักษร H			
36	FW.10	เขียนแบบตัวอักษร V			
36	FW.11	วาดรูปวงกลมตามแบบได้			
42	FW.12	ลากเส้นตามรอบรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนได้			
48	FW.13	วาดรูปคนมีส่วนประกอบ 2 ส่วนได้			
48	FW.14	เขียนเส้นกากบาทตามแบบได้			
48	FW.15	เติมส่วนประกอบคนที่ขาดไปได้ 3 ส่วน			
54	FW.16	เขียนอักษร V ตามแบบ			
54	FW.17	เขียนอักษร H ตามแบบ			
54	FW.18	เขียนคำง่าย ๆ ตามแบบได้ (แมว)			

ตารางที่ 15 แบบทดสอบ LAP-D Standardized Assessment ความสามารถของกล้ามเนื้อ
ย่อย-ทางการเขียน (Fine Motor-Writing) (Nehring, Nehring, Bruni &
Randolph, 1992) (ต่อ)

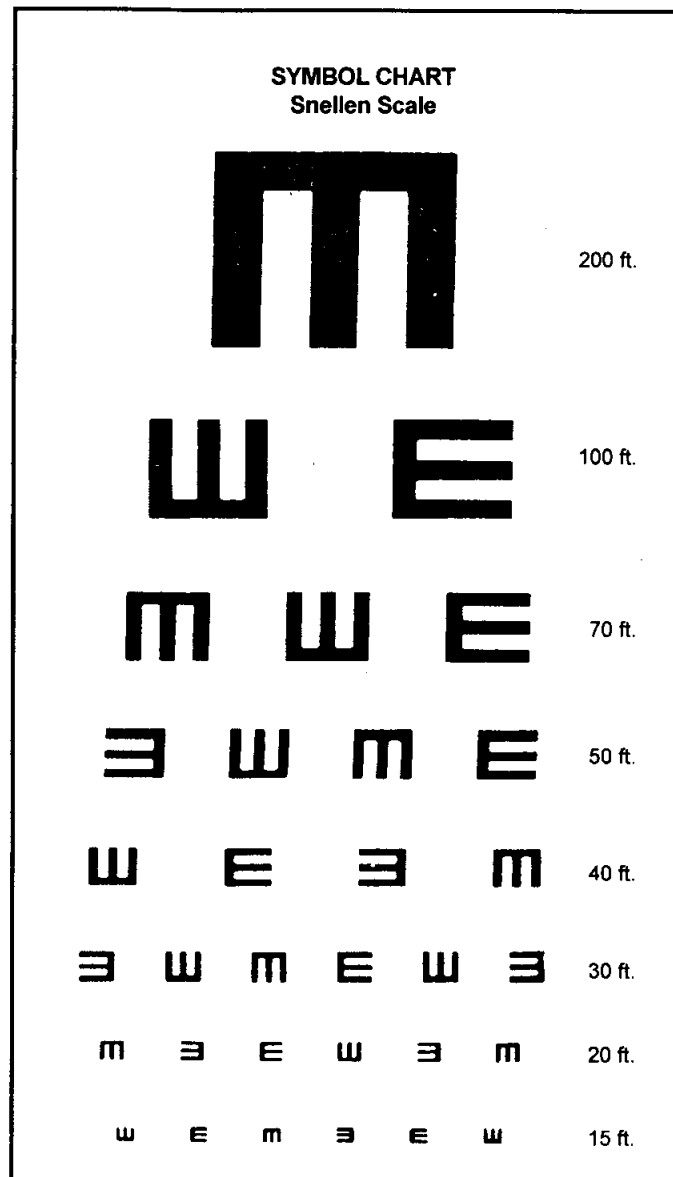
อายุ (เดือน)	ข้อที่	ลักษณะ	Pretest	Posttest	หมายเหตุ
54	FW.19	วาดรูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสตามแบบ ☐			
54	FW.20	เขียนตัวอักษรได้ 2 ตัวโดยไม่ดูแบบ			
60	FW.21	ต่อเติมส่วนประกอบคนได้ 7 ส่วน			
60	FW.22	วาดรูปสามเหลี่ยม Δ ตามแบบ			
60	FW.23	วาดคนมีส่วนประกอบ 7 ส่วนโดยไม่ผิด			
66	FW.24	เขียนเลข 1-2-3-4-5 ตามแบบ			
66	FW.25	ต่อเติมภาพคนมีส่วนประกอบ 9 ส่วน			
66	FW.26	วาดภาพบ้านง่ายๆ ได้ตามแบบ			
72	FW.27	วาดสี่เหลี่ยมผืนผ้า ☐ ตามแบบ			
72	FW.28	เขียนตัวอักษร b, d, p, g ตามแบบ			
72	FW.29	วาดภาพมือตามแบบได้			
72	FW.30	วาดภาพสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนตามแบบได้			
72	FW.31	เขียนตัวเลข 6-10 ตามแบบ			
หมายเหตุ - เกณฑ์ตัดสินต้องปรับให้เหมาะสมสำหรับเด็กไทย					

ที่มา : Nehring, A., Nehring, E., Bruni, J., & Randolph, (1992) **Learning Accomplishment Profile-Diagnostic Edition**. Winston-Salem, NC: Kaplan Press.

2) Snellen Chart (แผนภูมิสนลเลน)

วิธีการที่นิยมใช้ในการคัดแยก Screening เด็กที่มีปัญหาทางสายตาคือ Snellen Chart ซึ่งประกอบด้วยตัวอักษรหลายๆ ตัว ที่ใช้สำหรับเด็กโตและผู้ใหญ่ ขนาดของตัวอักษรจะต่างกันไป โดยที่ตัวใหญ่จะอยู่แถวบนสุด วิธีทดสอบโดยการให้เด็กอ่าน Chart โดยยืนห่าง Chart 20 ฟุต

ภาพที่ 27 แสดงถึงการปรับแผนภูมิ (Snellen) สำหรับเด็กเล็กและผู้ที่ไม่ออก
 แผนภูมินี้ประกอบด้วยตัวอักษร E ซึ่งอยู่ตำแหน่งต่างๆ กัน 4 ตำแหน่ง ผู้อ่านต้องบอกหรือ
 แสดงทิศทางของตัวอักษร E ว่าหันไปในทิศทางใด

ภาพที่ 27 Symbol Chart

ที่มา : Mc Longhlin, J. and Lewis, R.(1994, 218) *Assessing Special Students 4th ed*
 NewYork: Macmillan College.

ตัวอย่างการประเมินผลอย่างไม่เป็นทางการ

1) ตัวอย่างแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตารางที่ 16 แสดงตัวอย่างแบบสำรวจรายการ (Checklist) วิชาสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา (Strickland & Turnbull, 1990, 480)

☐	1. เข้าใจเรื่องของชุมชนที่ตนอาศัยอยู่
☐	2. บอกได้ว่าคนอาศัยด้วยกันเป็นครอบครัวหลาย ๆ ครอบครัว
☐	3. บอกได้ว่าคนในครอบครัวอาศัยอยู่ในบ้าน
☐	4. บอกชื่อชุมชนที่ตนอาศัยอยู่
☐	5. บอกที่อยู่ของตนได้
☐	6. ชี้บ่งได้ว่าแต่ละชุมชนมีความแตกต่างกัน
☐	7. บอกอาชีพของผู้ปกครองได้
☐	8. บอกสถานที่ที่สำคัญของชุมชนได้ เช่น บ้าน โรงเรียน ร้านค้า เป็นต้น
☐	9. บอกอาชีพของคนในชุมชนได้ เช่น แพทย์ ค้าขาย เป็นต้น

ที่มา: Strickland, B.B. & Turnbull, A.P. (1990), *Developing and Implementing Individualized Education Programs* (3 rd ed.) NewYork: Merrill/Macmillan.

ตารางที่ 17 ตัวอย่างแบบสำรวจรายการ (Checklist) ที่ผู้ปกครองใช้ตรวจสอบเด็กที่มี
ปัญหาทางพฤติกรรม (Wallace & Larsen, 1978,115)

คำสั่ง อ่านข้อความให้เข้าใจแล้ววงกลมหน้าข้อที่ท่านเห็นว่าใกล้เคียงกับพฤติกรรมเด็ก

1. ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง
2. อารมณ์อ่อนไหวง่าย
3. อารมณ์เศร้าหมองบ่อยๆ
4. คับข้องใจและสับสน
5. ไม่ค่อยแน่ใจ
6. เสียความสนใจง่าย
7. ช่วงความสนใจสั้นและสมาธิสั้น
8. ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมได้ บางครั้งดี บางครั้งร้าย
9. มีปัญหาในการประสานงานของกล้ามเนื้อ ทำทางงุ่มง่าม เงอะงะ
10. มักบ่นว่าปวดศีรษะ ปวดท้องบ่อยๆ หรืออื่นๆ
11. ทำทางตื่นตระหนก
12. ทำทางเหนื่อยหน่าย
13. ซ้ำๆ
14. ชอบเรียกร้องความสนใจและแสดงออก
15. ทะเลาะวิวาทกับเด็กคนอื่น

ที่มา: Wallace, G. and Larsen, S.C. (1978). *Assessment of Learning Problems: Testing for Teaching*. Boston: Allyn & Bacon.

ตารางที่ 18 ตัวอย่างมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) พฤติกรรมนักเรียน
(Gearheart, 1977, 21)

	①	②	③	④	⑤
ความสามารถ ในการทำตาม คำสั่ง	⇒ สับสน ไม่ สามารถ ปฏิบัติตาม คำสั่งได้	⇒ สามารถ ปฏิบัติตามคำ สั่งทางวาจา อย่างง่าย ๆ ได้ แต่มักต้องการ ความช่วยเหลือ	⇒ สามารถ ปฏิบัติตาม คำสั่งที่คุ้น เคยและ/ หรือคำสั่งที่ ไม่ซับซ้อน	⇒ สามารถจำ และปฏิบัติ ตามคำสั่งได้	⇒ มีทักษะใน การจำและ ปฏิบัติตาม คำสั่ง
ความเข้าใจ เรื่องที่กลุ่ม อภิปราย	⇒ ไม่ค่อยใส่ใจ และ/หรือไม่ เข้าใจเรื่องที่ อภิปราย	⇒ สามารถฟัง แต่ไม่ค่อย เข้าใจเรื่องที่ อภิปราย ⇒ จิตใจไม่จด จ่ออยู่กับการ อภิปราย	⇒ ฟังและ อภิปรายเรื่อง ราวได้ตาม ระดับอายุ และระดับชั้น	⇒ เข้าใจเรื่องที่ อภิปรายได้ดี และได้ ประโยชน์ จากการ อภิปราย	⇒ มีส่วนร่วม และเข้าใจ เรื่องที่ อภิปรายได้ อย่างยอด เยี่ยม
ความสามารถ ในการจดจำ ข้อมูล	⇒ ความจำไม่ ค่อยดี	⇒ สามารถจด จำเรื่องราว และขั้นตอน ง่าย ๆ ถ้ามี การย้ำทวน บ่อย ๆ	⇒ สามารถจด จำเรื่องราว ต่าง ๆ ระดับ ปานกลาง เหมาะสมกับ อายุและ ระดับชั้น	⇒ สามารถจด จำขั้นตอน และข่าวสาร จากแหล่ง ต่าง ๆ ได้ ⇒ สามารถระลึก ข้อมูลได้	⇒ ความจำเป็น เลิศ จำทั้ง รายละเอียด และเนื้อหา
การเข้าใจ ความหมาย ของคำ	⇒ วุฒิกวจะต่ำ ในระดับของ ความเข้าใจ	⇒ ไม่สามารถ เข้าใจความ หมายของคำ ง่าย ๆ	⇒ สามารถเข้าใจ คำศัพท์ได้ เหมาะสมกับ วัยและระดับ ชั้น	⇒ เข้าใจความ หมายของ ศัพท์ใน ระดับชั้นตน และคำศัพท์ ระดับสูง	⇒ มีความเข้าใจ คำศัพท์ ต่าง ๆ อย่าง เป็นเลิศ ⇒ เข้าใจคำศัพท์ ที่เป็น นามธรรม

ที่มา: Gearheart, B.R. (1977). *Learning Disabilities*, St. Louis: C.V. Mosby.

ตารางที่ 19 รายงานความก้าวหน้าของนักเรียน (Shea, 1978, 235) ระบบการให้คะแนนโดยใส่ * ช่องทักษะที่เด็กทำได้

- 0 คะแนน - ครูไม่ได้สอน
- 1 คะแนน - มีการพัฒนา
- 2 คะแนน - ต้องปรับปรุง
- 3 คะแนน - ไม่มีการพัฒนา

แบ่งภาคเรียนเป็น 4 ภาคเรียน

ความพร้อมทางด้านการอ่าน	1	2	3	4
<ul style="list-style-type: none"> ○ เห็นความเหมือนและความต่างของวัตถุ ○ เห็นความเหมือนและความต่างของรูปภาพ ○ อ่านรูปภาพจากซ้ายไปขวา ○ ชีบ่งสี ○ เล่นตัวต่อง่าย ๆ ได้ ○ ปฏิบัติตามคำสั่งง่าย ๆ ในเรื่องเกี่ยวกับวัตถุ ○ สังเกตและจดจำวัตถุจากรูปภาพได้ ○ ท่องจำที่อยู่และเบอร์โทรศัพท์ได้ ○ เขียนที่อยู่และเบอร์โทรศัพท์ได้ ○ รู้จักชื่อจริงและนามสกุลตนเอง ○ รู้จักวัน เดือน ปีเกิด ○ เขียนชื่อและนามสกุลได้ ○ จับคู่บัตรคำที่เป็นสีและสีต่างๆ ได้ถูกต้อง ○ ใช้กรรไกรได้ถูกต้อง 				

ที่มา: Shea, T.M.(1978). *Teaching Children with Behavior Disorders*. St. Louis: C.V. Mosby.

ตารางที่ 20 มาตรฐานประมาณค่าเด็กที่มีความบกพร่องทางสมาธิและความสนใจ
(Attention deficits and hyperactivity disorder) (Sprague & Sleator,
1973, 726)

ชื่อเด็ก _____

แบบสังเกตของครู

ข้อมูลที่ได้ วัน..... เดือน..... พ.ศ. โดย.....

การสังเกต	ระดับกิจกรรม			
	ไม่ปรากฏ 0	เล็กน้อย 1	ปานกลาง 2	มาก 3
1. อยู่ไม่นิ่ง หรือ overactive				
2. ตื่นเต้น กระทำโดยขาดการพิจารณาใคร่ครวญ (impulsive)				
3. รบกวนเด็กคนอื่น				
4. ทำงานที่เริ่มต้นไว้องไม่เสร็จ ความสนใจสั้น				
5. สูญเสียความสนใจง่าย				
6. มีความต้องการอย่างฉับพลัน คับข้องใจง่าย				
7. ร้องไห้บ่อย				
8. เปลี่ยนแปลงอารมณ์รวดเร็วและรุนแรง				
9. อารมณ์ฉุนเฉียวและทำนายพฤติกรรมได้ยาก				
การสังเกตอื่น ๆ เพิ่มเติมจากครู _____ _____ _____				

ที่มา: Sprague, R. & Sleator, E. (1973). "Effects of Psychopharmacologic Agents on Learning Disorders" *Pediatric Clinics of North America*, 20, 726.

3) การสังเกต (Observation)

การสังเกตมักใช้กับการศึกษาเด็กในสภาพบรรยากาศของการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่งเพื่อบรรยายลักษณะของพฤติกรรมในห้องเรียน การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู การสังเกตนี้จะใช้สังเกตเด็กประเภทใด เพื่อวัตถุประสงค์ใดก็ได้ แต่ส่วนใหญ่ใช้เพื่อสังเกตทักษะทางสังคม

บ้งอร ต้นปาน (2537, 30-40) ได้รวบรวมแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม
เด็กพิเศษไว้ดังนี้

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมเด็กที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้

คำชี้แจง จงใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับลักษณะพฤติกรรมของเด็ก

1. เคลื่อนไหวอยู่เสมอ อยู่นิ่งไม่ได้ การเคลื่อนไหวอาจไม่จำเป็นต้องเป็นการเดิน แต่อาจ
เคลื่อนไหวร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่ง เช่น แกว่งแขนข้างเดียวตลอดเวลา ตบเท้าลงกับพื้น
ตลอดเวลา เป็นต้น
2. เคลื่อนไหวช้ามาก
3. แสดงพฤติกรรมซ้ำ ๆ ตลอดเวลา ยกที่จะเปลี่ยนจากพฤติกรรมหนึ่งไปยังอีกพฤติกรรมหนึ่ง
4. เดินงุ่มง่าม เคลื่อนไหวไม่คล่องแคล่ว หยิบหรือจับของไม่แน่น ทำให้ของตกหล่นเสมอ
5. เดินกระเผลอกระเผลก
6. มีอารมณ์ไม่มั่นคง
7. มีทัศนคติไม่ดีต่อตนเอง เนื่องจากประสบความล้มเหลวบ่อย
8. มีความสามารถไม่คงที่ เช่น วันนี้มีความสามารถทำสิ่งนี้ได้แต่พอวันรุ่งขึ้นกลับทำไม่ได้
9. ทนต่อความผิดหวังไม่ได้ ขาดความอดทน
10. ไม่สามารถแยกภาพจากฉากหลังได้
11. เขียนตัวอักษรหรือวาดภาพกลับหลัง
12. การประสานงานของกล้ามเนื้อมือและตาไม่ดี
13. ขาดความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
14. ไม่เข้าใจคำสั่ง
15. อ่านหนังสือช้าหรืออ่านหนังสือไม่ได้
16. เขียนหนังสือไม่ได้ใจความหรือเขียนด้วยลายมือที่อ่านไม่ออก
17. ใช้คำไม่เหมาะสม
18. มีช่วงความสนใจสั้น
19. สนใจสิ่งหนึ่งสิ่งใดนานจนเกินไป
20. ลืมง่าย จำอะไรไม่ค่อยได้
21. ลำดับเหตุการณ์ไม่ได้
22. มีผลการเรียนต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริง
23. มีความสามารถทั่วไปต่ำกว่าระดับสติปัญญาของตน

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมเด็กปัญญาอ่อน

คำชี้แจง จงใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับลักษณะและพฤติกรรมของเด็ก

1. ประวัติของเด็ก (สอบถามจากผู้ปกครองหรือจากทะเบียนประวัติ) ว่ามีสิ่งต่อไปนี้หรือไม่
 - ___ 1.1 คลอดก่อนกำหนด
 - ___ 1.2 มารดาตั้งครรภ์นานกว่ากำหนด
 - ___ 1.3 เมื่อแรกเกิดเด็กมีน้ำหนักน้อย
 - ___ 1.4 คลอดยาก
 - ___ 1.5 เด็กขาดอาหาร
 - ___ 1.6 ชักกระตุก
 - ___ 1.7 ได้รับความเจ็บที่ศีรษะ
 - ___ 1.8 มารดาอายุมากเกินไปจะมีบุตรได้
- ___ 2. มีความรู้ด้านคำศัพท์ในวงจำกัด
- ___ 3. มีพัฒนาการช้า
- ___ 4. ไม่ค่อยมีปฏิริยาโต้ตอบกับสิ่งรอบตัว
- ___ 5. เคลื่อนไหวเชิงซ้ำ ๆ รุ่มง่าม
- ___ 6. มีช่วงความสนใจสั้น
- ___ 7. ไม่มีสมาธิในการเรียน การทำงาน
- ___ 8. ไม่เข้าใจบทเรียน ต้องสอนซ้ำแล้วซ้ำอีก
- ___ 9. ชอบเล่นกับเด็กที่อายุน้อยกว่า
- ___ 10. ตอบสนองต่อสิ่งต่าง ๆ ช้า
- ___ 11. มีอารมณ์โกรธ ฉุนเฉียวบ่อย
- ___ 12. สับสนง่าย
- ___ 13. มักปฏิบัติตามคำสั่งไม่ได้
- ___ 14. สรุปลความไม่ค่อยได้
- ___ 15. ชอบลอกเลียนแบบ ไม่ใช้ความคิดของตนเอง
- ___ 16. ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมและดูแลตลอดเวลา
- ___ 17. ไม่สนใจสิ่งรอบตัว
- ___ 18. ชอบทำอะไรซ้ำ ๆ ในลักษณะเดิม
- ___ 19. จิตใจออกแวกง่าย

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมเด็กที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น

คำชี้แจง จงใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับลักษณะและพฤติกรรมของเด็ก

- _____ 1. ขอบตาแดง
- _____ 2. น้ำตาไหลตลอดเวลา
- _____ 3. เปลือกตาบวมเสมอ
- _____ 4. ขี้ตาบ่อย ๆ
- _____ 5. กระทบตาบ่อย ๆ
- _____ 6. มักบ่นว่าเวียนศีรษะมองไม่เห็นกระดาน
- _____ 7. มักบ่นว่าปวดตา
- _____ 8. ตาเข สายตาทำงานไม่ประสานกัน
- _____ 9. กรอกตาไปมาบ่อย ๆ
- _____ 10. เหม่อลอย ฝันกลางวัน
- _____ 11. ไม่สนใจสีหน้าท่าทางของผู้พูดด้วย
- _____ 12. ไม่สนใจสิ่งที่เคลื่อนมาในสายตา
- _____ 13. ไม่สามารถประกอบกิจกรรมได้ดีโดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประสานงานของกล้ามเนื้อมือและสายตา
- _____ 14. คาดคะเนระยะทางไม่ถูกต้อง
- _____ 15. หลีวตาเมื่อพยายามมองวัตถุ
- _____ 16. มองไม่เห็นสิ่งของในเส้นทางเดิน มักเดินชนคนหรือของบ่อย ๆ
- _____ 17. เดินด้วยความระมัดระวังและเดินช้า ๆ
- _____ 18. ไม่สนใจต่อแสง
- _____ 19. เอียงศีรษะเมื่อพยายามมองวัตถุ
- _____ 20. ใช้ประสาทสัมผัสด้านอื่นในการรับรู้

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

คำชี้แจง จงใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับลักษณะและพฤติกรรมของเด็ก

1. ลักษณะทางการพูดของเด็ก
 - ___ 1.1 พูดไม่ชัด โดยเฉพาะเสียง ก ช ด ส ง
 - ___ 1.2 พูดแล้วฟังไม่ค่อยเข้าใจ
 - ___ 1.3 พูดด้วยเสียงค่อยหรือดังจนเกินไป
2. พฤติกรรมทั่วไป
 - ___ 2.1 ฟังคำพูดไม่เข้าใจ มักจะให้ผู้พูดถามซ้ำหรือพูดซ้ำ
 - ___ 2.2 ปฏิบัติตามคำสั่งไม่ได้ หรือปฏิบัติไม่ถูกต้อง
 - ___ 2.3 เรียกไม่ขาน ไม่มีปฏิกิริยาต่อเสียงเรียกของครู
 - ___ 2.4 ตอบคำถามไม่ถูกต้องตามที่ถาม
 - ___ 2.5 ต้องให้ผู้ถามมองหน้าเด็ก เด็กจึงจะเข้าใจดีขึ้น
 - ___ 2.6 ต้องจ้องหน้าผู้พูดตลอดเวลาที่พูด
 - ___ 2.7 เมื่อครูถามมักจะมองดูคนอื่นที่อยู่รอบ ๆ ก่อนแล้วปฏิบัติตามคนรอบ ๆ
 - ___ 2.8 มีผลการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถที่แท้จริง
 - ___ 2.9 มักบกรบกวนการทำงานของผู้อื่นโดยที่ตนไม่ได้ตั้งใจ
 - ___ 2.10 ไม่สนใจเมื่อคนอื่นพูดด้วย ไม่สนใจบทเรียน
 - ___ 2.11 ตะแคงหูฟังหรือป้องหูฟังเมื่อครูพูด
 - ___ 2.12 แสดงความแปลกใจหรือฉงนสนเท่ห์ทางใบหน้า
 - ___ 2.13 แสดงอาการเบื่อหน่ายโดยเฉพาะเมื่อฟังครูพูด
 - ___ 2.14 มักบ่นว่าไม่เข้าใจสิ่งที่ครูพูด
 - ___ 2.15 ไม่สนใจต่อเสียงรบกวน
 - ___ 2.16 ใช้มือและท่าทางประกอบการพูดมากกว่าคนอื่น
 - ___ 2.17 มักจะเดินไม่ค่อยตรงเมื่อถูกปิดตา

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย

คำชี้แจง จงใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับลักษณะและพฤติกรรมของเด็ก

- _____ 1. ลำตัวไม่ตรง
- _____ 2. เท้าขุ่ม คด ผิดปกติ
- _____ 3. หลังโก่ง
- _____ 4. เดินไม่ได้ เดินไม่ตรง เดินลำบาก
- _____ 5. เท้าโต หรือเล็กกว่าปกติ
- _____ 6. เดินโดยใช้ไม้ค้ำ
- _____ 7. เดินโดยใช้สายรัดเท้า
- _____ 8. กล้ามเนื้อแขนขาไม่แข็งแรง
- _____ 9. เดินขุ่มง่าม เดินไม่ตรงทาง
- _____ 10. แสดงอาการเจ็บปวดขณะเดินหรือออกกำลังกาย
- _____ 11. การเดินไม่สม่ำเสมอ มีอาการกระตุกขณะก้าวขา
- _____ 12. กระตุก ข้อต่อ และกล้ามเนื้อมีลักษณะผิดปกติอย่างเห็นได้ชัดเมื่อมองดูจากภายนอก
- _____ 13. หกล้มบ่อย

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมเด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรม

คำชี้แจง จงใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับลักษณะและพฤติกรรมของเด็ก

- _____ 1. แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวหากใครบอกให้เปลี่ยนกิจกรรม
- _____ 2. แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวหรือร้องไห้ และด้นลงกับพื้นเมื่อถูกว่ากล่าวตักเตือน
- _____ 3. มีท่าทางหวาดกลัว
- _____ 4. ปัสสาวะรดหรือปัสสาวะไม่เลือกที่
- _____ 5. มีพฤติกรรมถดถอย กล่าวร้ายต่อคนอื่น
- _____ 6. ขาดความรับผิดชอบ กล่าวร้ายคนอื่น
- _____ 7. ซ้ำอายุอย่างมาก
- _____ 8. ขาดความสนใจในการเรียนหรือการทำงาน
- _____ 9. ต้องการความสนใจและการเอาใจใส่จากครูหรือผู้ปกครองมากเกินไป
- _____ 10. แสดงตนว่าตนต้องได้รับบริการก่อนคนอื่นเสมอ
- _____ 11. มีทัศนคติไม่ดีต่อตนเอง
- _____ 12. มีพฤติกรรมแปลก ๆ และแตกต่างไปจากเด็กทั่วไป
- _____ 13. ไม่มีเพื่อน เข้ากับคนอื่นไม่ได้
- _____ 14. มีปัญหาในการเรียน
- _____ 15. มักบ่นว่าเจ็บปวดร่างกาย
- _____ 16. โกรธง่าย จุนเจียวโดยไม่มีเหตุผลเพียงพอ
- _____ 17. ชอบอยู่คนเดียว ไม่รวมกิจกรรมกับคนอื่น
- _____ 18. เพื่อนไม่ชอบและไม่อยากเล่นด้วย
- _____ 19. มีพฤติกรรมคล้ายเด็ก มีพฤติกรรมด้อยกว่าเด็กในวัยเดียวกัน
- _____ 20. มีท่าทางเหม่อลอย ฝันกลางวัน

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมเด็กที่มีความบกพร่องทางการพูด

คำชี้แจง จงใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับลักษณะและพฤติกรรมของเด็ก

- _____ 1. ใช้เสียงพยัญชนะแทนกัน เช่น แทนที่จะพูดว่า “นาฬิกา” พูดว่า “นาทิกกา” เป็นต้น
- _____ 2. ออกเสียงสระหรือพยัญชนะไม่ครบถ้วน เช่น ชนน เป็น นนม กล้วย เป็น ก้วย เป็นต้น
- _____ 3. พูดด้วยน้ำเสียงที่ไม่ชัดเจน เป็นเสียงพึมพำฟังแล้วไม่เข้าใจ
- _____ 4. พูดด้วยเสียงค่อยเกินไปจนฟังไม่ได้ยิน
- _____ 5. พูดติดอ่าง
- _____ 6. พยายามพูดแต่ไม่มีเสียง
- _____ 7. ใช้ท่าทางประกอบมากเกินไปจนจำเป็นในขณะที่พูด เช่น ใช้มือหรือภาษาท่าทางประกอบการพูด
- _____ 8. ออกเสียงทุกคำเป็นเสียง อ หมด เช่น กินข้าว เป็น อินอ้าว เป็นต้น
- _____ 9. จำแนกเสียงสูงและต่ำไม่ได้
- _____ 10. เปล่งเสียงสูงและต่ำไม่ได้
- _____ 11. ออกเสียงสูงและต่ำผิด ออกเสียงวรรณยุกต์ผิด
- _____ 12. พูดด้วยความดังหลายระดับ จากค่อยเป็นดัง ดังเป็นค่อยในประโยคเดียวกัน
- _____ 13. พูดไม่ถูกต้องตามหลักภาษา
- _____ 14. พูดด้วยเสียงเพี้ยนมาก ฟังไม่เข้าใจ
- _____ 15. พูดตะกุกตะกักจนฟังไม่เข้าใจ

ข้อดีและข้อจำกัดของกลยุทธ์การประเมินผล

เคิร์ก กาแลคเซอร์ และอนาสตาซิว (Kirk, Gallagher & Anastasiow, 1993) ได้เสนอจุดเด่นและจุดบกพร่องของกลยุทธ์ในการประเมินผลทางด้านแบบทดสอบแบบอิงกลุ่ม การสัมภาษณ์ การสังเกต และการประเมินอย่างไม่เป็นทางการดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 แสดงกลยุทธ์ในการประเมินผล : ข้อดีและข้อจำกัดแต่ละวิธี

กลยุทธ์	ข้อดี	ข้อจำกัด
แบบทดสอบแบบอิงกลุ่ม	เปรียบเทียบความสามารถของเด็กแต่ละคนกับกลุ่มได้ เช่น แบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญาเพื่อเป็นตัวชี้ระดับความสามารถของเด็ก	ไม่มีการอธิบายถึงผลที่ได้และคะแนนสำหรับเด็กที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมนั้นไม่เหมาะสมที่จะเปรียบเทียบกับกลุ่ม
การสัมภาษณ์	ข้อมูลที่ได้จากเด็ก ผู้ปกครอง ครู หรือบุคคลอื่น ช่วยให้เกิดความกระจ่างในการเป็นข้อมูลพื้นฐานทางด้านความสามารถของเด็ก	ข้อจำกัดของการสัมภาษณ์คือผู้สัมภาษณ์อาจอิงเรื่องส่วนตัว โดยขึ้นกับข้อจำกัดทางประสบการณ์และอาจสอดแทรกความมีอคติก็ได้
การสังเกต	การสังเกตทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมเด็กในสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในการช่วยเหลือเด็กเบื้องต้น	เวลานับเป็นข้อจำกัดที่สำคัญในการสังเกต เนื่องจากเด็กอาจไม่แสดงพฤติกรรมที่ต้องการศึกษาในช่วงเวลาของการสังเกตก็ได้
การประเมินอย่างไม่เป็นทางการ	ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นโดยเฉพาะตัวอย่างเรื่องของภาษาหรือการบรรยายลักษณะของเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตเด็กจะเป็นข้อมูลที่เพิ่มความรู้อย่างแท้จริงในการวางแผนการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ	การประเมินผลอย่างไม่เป็นทางการควรทำด้วยความระมัดระวัง เนื่องจากการสังเกตอาจไม่ได้รับข้อมูลทางด้านพฤติกรรมที่ต้องการจะศึกษาจริงๆ เป็นต้น